

Keelepesäden kasvave tillikse mulgi

Ku Mulgi tädi ek Laande Kalli kõrd kuun lasteaida keelepesä tegeme tulep, sis om lastel rõõmu ja elevust kuhjage – nigu nänn oles üle ulga aa käimä tullu. Muret, et mõni laits temä mulgikiilsest jutust aru ei saas, ei ole viil ollu.

Pirle om keelepesä seidsmen Mulgimaa lasteaidan. Kige edimese ollive Alal ja Ritsun. Nüüd saave Mulgimaast täadust ja mulgi keelen laulda ja mängi viil Abja, Paistu, Öisu ja Alliste lasteaidu latse ja Karksi-Nuian kogundi kate rühmä latse. Kokku om latsi Mulgimaa keelepesäden ligi 150. Om väegä erineve vanusege latsi: Alal, Öisun ja Allisten om segärühm, a Karksi-Nuian, Paistun, Abjan ja Ritsun vanempe rühmä latse. Üten nendegē õpive rühmä õpeteje kah.

Keelepesätunni saave teos Mulgimaa perimuskultuuri toetusmeetme abige. A kigin Mulgimaa lasteaidun keelepesä ei ole ja sii mure om joba aastit. “Meil ei ole pääle miu tõist inimest, kes sedä tiis, ütsinde ei jõvva laiempelt vedäde. Täo aastē sūgūse om sedä kūsūnū joba Riidaja ja Ummuli lasteaida. Ma väegä looda, et me saame neid uvvel aastel avite. Tarvastu lasteaidun om kohaligu õpeteje peris akkaje ja teeve esi kah ääd tüüd,” kõnelep Laande Alli.

Keelepesä om egän lasteaidan kõrd kuun ja sii om mõteldu tillikstel lastel mulgi keelege tutvtes saamises ja selle manu tulemises läbi laulu, mängu ja jutuvestmise. Kigepäält kulletes ja alle sis tulep kõnelemine. “Egä kõrd loeme jutukest võ kõneleme Mulgimaast kah. Selle manu käive pildikse.”

Tihti pellätes, et inimese ei saa mulgi keelest aru, a tulep vällä, et lastege sedä ädä ei ole. “Sii om üits tore lugu, et lastege arusaamise muret ei ole. Ku om mõni peris võoras sõna, sis seleteme muduki kigepäält selle tähendust. Kudas latse jutust aru saave, kūsū ma peräst lugemist võ kõnelemist iki perrä. Latse võtave sedä väegä loomuligult ja kūsūve julgelt, ku midägi ei mõista,” om Alli rahul.

Ta kinnitep, et kevädes om lastel joba ulka täadmisi. “Sii laits, kes om keelepesäden ollu, pias

Keelepesätunn Karksi-Nuia lasteaidan. Laande Alli kõnelep, mängip ja laulap lastege pallalt mulgi keelen. Lastesõõri keskel om Mulgimaa lipp kah. Pilt: Soovik Merike

täadme, et ta eläp Mulgimaal ja oma kodukihelkund pias kah tuttev oleme. Laits täap Mulgi lippu ja mõistap vähempelt kümmet mulgikiilset laulu võ laulumängu. Ta tunnep ja täap ka mitmit mulgikiilset sõnu, näituses peni, tare, kirjätlehm. Keelepesä om ää lävepakk, kust mulgi asja uurmisege edesi minna, a peris kigin kuulen sedä pirle viil ei tetä.”

Laande Alli om joba 28 aastet esi vedänu Mulgimaa lasteaidu mudilaste perimuspäevä, kun kikk vanempe rühmä latse kokku saave ja suurt perimuspidu piäve. Sii om kotus, kus latse saave näidäte kikke sedä, mes keelepesäden õpit. 2025. aastē keväde tulep sii pidu Karksi-Nuia kultuurikeskuse. Osavõtjit om alati üle katesaa latse ja õpeteje. Pääle selle om lasteaidalatsē seidsmel Mulgi pidul kah oma mulgikiilside laule- ja laulumängege üles astun.

A mesperäst Alli kikke sedä tiip, kuigi võis oopis kodun pensipolve pidäde? “Miule lihtsalt miildive latse ja kikk sii aig, mis ma ole mulgi asjuge tegemist ten-

Mihklekuu keelepesä Abja lasteaida Pähklikse rühmän.

Pilt: Lille Tiia

nü, ole iki latsi kige tähtsepesäden. Miu mõte om siande, et ku me latsi ei õpete, sis ei ole mede tüüst miandestki kasu. Latse om nii, kes mede tüüd ja tegemisi edesi viive. Üits tähtis asi, mis miut viil oiap selle tüü man, om mede lasteaidu õpeteje ja juhate-

je, meil om viimätsē pääl kuuntüü. Nõndakavva, ku ma tunne, et ma või viil kellekil kasulik olla ja oma täadmisi edesi anda, kae sedä tetä. Kige suuremp rõõm om sii, ku kennigi nuur kõnelep miuge võ tiip ettekande mulgi keelen ja om selle mede tunnen

võ kursusel ärä õpnu. Ma väegä looda, et neist keelepesäden käünü lastest kennigi võtap mulgi asja ende süameasjas kah. Ku siimelt ei külvä, sis terä ei saa,” lausup Alli lõpetuses.

Laande Allige kõnel
Ilves Kristi

Peremängun saap ilusas, targas ja puhtas

Mulgimaa Peremängu mängusuvi 2024. aastel olli jälle vahva ja põnev. Nagu iki, olli viis mängupäevä – egän kihelkonnast üüts ja sedäsi saigi suve joosul Mulgimaale sõör pääle.

Näituses Põdra Moonika tei mängupunkti joba tõist kõrda oma kodun ja nemä ollive oma talu nimeten Pitsu ilutalus. Kampa olli võet ligi 20 enge. Päevä pääteema olli ilu. Kuda saas ilusas ende juusse ja enge, kuda tetä ilusit mulgi mustrit, mihande om ilus mulgi kiil ja nõnda edesi – sedä kikke sai Pitsu talu usseaia pääl kaia. Esiki Ilves Kristi Mulgi Instituudist olli kampa tullu ja sai kah lauda man mooturratta pääl uhke päeväpildi võtta. Peremäng tõi

õvve pääle üle saa inimese ja pererahvas sai jälle üteld: "Jaa, sii peremäng om tõtteste üüts ää ja tore ettevõtmine."

Paistu kihelkonnast olli edimest kõrda peremängun Joogatalu pernaine Kelneri Piia, kes üteld, et päev olli rõõmu täis. Joogatalu teema olli "Luuduse võlu ja rohutaimetarkus". Päevä joosul jagati külälistel täadmisi eri sorti maigu- ja rohutaimet kasvatamisest ja tarvitamisest, viiti külälise jaluteme läbi võlumõtsa 200-aastese tamme manu.

Paistu kogudus om Mulgimaa peremängun ollu mitmit aastit. "Sii aaste võtve kirikärä, kellämiis ja kaits tüütөгijet külälisi vastu 790aastese Paistu Maarja kirikun. Kellämiis juhat mängulisi kirikutorni, kus sai uuri vastsit kirikukelle ja vahti

Pitsu ilutalun olli peremängupäeväl ammatin terve pere, ulka sõprü ja üleaisit kah.

Pilt: Anajevi Sigmar

mitmese kanti. Kirikun sehn võis vaadete egät ruumi ja nukka ja kirikärä käest kikke küstä. Perede jaos olli mulgikiilne aardejaht. Väari pääl olli nätä 1234 vilege orelikapp. Latsile miildis väegä killumängu kokku ladude ja omale kirivene mosaiikaken maali.

Vanepe inimese saive orelimängu kullete ja maarjäpäevä toimetusi mõistate," kõnel Lehtmetsa Ande, kes esi kah kirikun ammatin olli.

Elme kihelkonnast olli edimest kõrda mängupunkt Kungi külän Märsi talun, kus vedäs päevä Laidvee Tiina. Mängijit uut sääl Märsi koobassann, kus külälise saive lõunu võtta ja peräst talu ilusan tiigin ojude. Mitu peret viis oma väikse põnni tiigi pääle kummipaadige sõitma. Uvilise saive viil õppi sannaviha tegemist ja vihtu kodu ütlen osta. "Külälise ollive mede tegemistest uvitet ja nii nemä ku me esi tundsime sellest kigest rõõmu.

Tänu sellele päeväle om ulka toredit inimesi tullu viil peräst mede koobassanna lõunu võtma," olli Laidvee Tiina mänguge rahul.

Egätahes om Mulgimaa Peremäng üüts mõnus suvine kokkusaamine, kus nätäsi uusi ilusit kotussit ja saias uusi tutvut. Trehväme tuleve suvel jälle!

Toome Jaanika
Mulgimaa Peremängu
pääkõrraldeje
Mulgi kiil: Ilves Kristi

Iluasi kõriku küllelõhe varjamises – küllelõhe

Puusapõll ek küllelõhe käip vanembe mooduge piduligu rahvarõõva manu. Alliste ja Karksi kihelkonnast kanti tedä viil 19. aastasaa. Arvate võip, et vaipseelikku ek kõriku pääl kanti tedä mujal Mulgimaal kah.

Jutilise kõrdi pääle küllelõhe es panda ja sii ei kõlba punatsege tikit ammege kah kokku. Kibrutet käistege ame piap oleme valgege tikit ja õige om kanda küllelõhe just kõriku ja vana muudu ammege.

ERM-i om kogut põllerätte Alliste ja Elme kihelkonnast. (Põllerätt om linane tikit rätt, mida kanti iispõlle pääl – nagu pooles lõigat ja pooleniste kokku õmmelt küllelõhet.) Karksi kihelkonnast om peri üüts task, mis om tettu küllelõhet (ERM 4195). Villändi muuseumin om üüts Tarvastu küllelõhet ots, selle tõine ots om ERM-in. Peterburi etnograafiamuuseumin om üüts põllerätt ja üüts küllelõhet Paistu kihelkonnast. Enämbiste ollive põllerättel ja küllelõhetel samasugutse tikandi.

Küllelõhet akassive neiude kandma sis, ku "amme pääl ollive küpsuse jälle" ek vereleki. (ERM EA 59: 22-24). Küllelõhet

oli sis nigu märk, et neuu om valmis mehele mineme. Kindlaste käis küllelõhet ruudi- ja nooriku rõõvaste manu ja sedä võisive kanda noorembe lastege abielunaise kah. Vana naise puusapõlle es kannu. Küllelõhet kanti küllelõhet pääl ja pääle uhkuse ja ilu olli tal viil üüts tähtis ülesanne – ta olli kõriku küllelõhet kattes. (ERM EA 68: 20) Küllelõhet võip kanda mõlembe küllelõhet pääl.

Küllelõhet tetti valgest linat-

Alliste neuu punatse kõriku ja küllelõhet. Pildi Urvaku Sandra

sest kangast, selle pääle tikiti vaba käege taimeaineline muster. Villatse tikimiselõnga ollive taimege värvit ja samadest lõngest tetti rätile narma kah otsa. Väarvi om punane, rohiline ja kõllane, märke veere om üle tett tumesinitse lõngage. Elupuu, elupuuäitsme, risti- ja sõõr-märgi, millege küllelõhet ehitit, om kirikiden tarvitusel ollu joba keskaal ja või olla, et ennegi.

Kuna küllelõhet om muuseu-

Karksi noorik rohilese põlle ja küllelõhet.

mikoguden vähä, sis me ei tää, miaste põhimõtete järgi neid tetti. Kuna eri kihelkonnast om peri eri muustridege küllelõhet, sis kuigi-pallu riiglit siin vast es ole. Võip arvate, et tikimise jaos tarvite-di ärä kik lõngajupi, sest misperäst mudu om üle põlle pääl nätä eri tuuni rohilesi, kõllatsit ja punatsit lõngu. A kik nii tooni om külmä.

Kes taht akate omale esi küllelõhet tegeme, sel om vaja linat kangast ja taimevärvege värvit lõnge muudu lõngu. Lõnga jammus ei ole tähtis, sest vanast ollive ju kah esi kedrat lõnga eri jammusege. Küllelõhet võip tikiti peenvillatse lõngage kah, a sii tules võtta katekõrdset. Kuna nüidse aa linane poodikangas ei ole sama mis vanast kodun telge pääl tettu linane kangas, sis kanga ja lõnge tasakaalu mõtten ei ole peenvillatse lõnge tarvitamine võle.

Pääle tules akate tikimisest. Küllelõhet kaits otsa võisive olla erisugutse. Kaits erisugust maali om ju Mulgi päärrätel kah, nõnda et ku üüts puul tüütus võinetus läits, võis tõise mustre ot-

Tarvastu küllelõhet ots Villändi muuseumin.

saette panna. Samamuudu saap küllelõhet kah tetä ja nõnda omgi omanigul nigu kaits küllelõhet ütlen.

Tikimine võtapki küllelõhet tegemise man kige rohkemb aiga. Narma om kõladege koet. Linatse veere võip paliste peitepiste või pilupalistusege. Üte puusapõlle tegemine võtap vähembelt kaits nädälit. Valmis saap ta sis, ku saap ja tulep sedägi ette, et ei saagi. Aus ind küllelõhet iist, – et käsitüümeister saas riigile massu kah massetu – om vähembelt 500 eurut.

Prilla käip Alliste ja Paistu küllelõhet tegemise kursus Villändi muuseumi Tõrukoan. Kel uvi, saap viil kampa lüvvä.

Kivisilla Eda
Käsitüümeister ja Tõrukoan
pernaine
Mulgi kiil: Ilves Kristi

Üits mulk

Lonna Ants – maaparandest luuleteje, kelle elu viis Abjast Ispaaniasse

Põline mulk Lonna Ants om eluaig mõtsamiis ja maaparandest ollu. A nüid piap 89aastene ärrä pensipõlve oopis Ispaanian ja käip Abjan arva. Pääle kige muu tulep temä sulest kik aig nii eesti ku mulgi keelen luuletusi, mida ta lahkest Facebookin jagap. Ta om vällä andan luuletuste ja mälestusteraamatit.

Mes kandi mulk sia olet? Miu täadmiste järgi om kik esivanempe 1700. aastest nii emä ku esä puult Abja ja Nuia kandi mulgi ollu. Geenimehe ütlev küll, et viil kaugempe esivanempe kudagi ka Saaremaa ja Soomege seotu om ollu, a mine tää. Mia esi arva, et egä na kõrgempest suust ollu, mudu oles kuskil kirjan ja saanus aan kaugembele tagasi minna. Mõne arvave, et mede imelik liignimi Lond om peri Taanist. Sii võip õige olla, sest nii ju kah tahtsive siin kanna maha panna. Mine tää, või-olla essus mõni nendest Abja kanti koduväis – siin ju nii ilusa tüdriku, kes mehi kaugempe ltki mõistave ära meelite.

Kudas sia Ispaaniasse käimä ja eläme juhtusit? Mia löüsi naise Võrumaalt, nõnda et mu poig sündümise perrä peris mulk ei olegi. Või-olla siiperäst läitski nii, et ku ta olli ulga Euroopa maid läbi kännu, akas elu Ispaanian müldime. Edimelt elli ta mitu aastet Kataloonian ispaanlasest sõbra man, a ku tõist kõrda naise võtse, läitsive ütte vana majja Valencia manu mägedese ütteesaa miitre pääle eläme. Nüid om ta sääl ligi kaitskümment aastet elänu, maja kõrda tennu ja eluge rahul. Me naisege akassime vanas jäämä ja tullime kah paar aastet tagasi nende manu eläme. Mede kotusse nimi om El Nido Feliz – mulgi keelen Õnnelik Pesä. Kel uvi om, saap ütte-tõist mede tegemistest tääda internetist ja Johannsoni Roaldi reisisaatest. A kige õigemp om tulla sija ja esi perrä kaia. Me pakume ää meelege üümaja ja ispaania süüke, kostiteme oma tettu kitsijuustuge, näitäme mitme tuhande aaste vanusit kaljujoonissit ja aaluulisi kotussit, viime teid mägedese matkame. Mis kige tähtsamb – siin saap mulgi keelege kik asja kõrda aia. Oma pere jaos om meil mandle- ja viinamarjaistanduse ja egäsugutse lõunemaa villäpuu olemen. Viil om meil eesel Iiah, vähembelt tosin kitsi, pallu kanu, vuti, kalku-

Lonna Ants 2024. aaste septembrekuul oma Ispaania-kodun eesel Iiahige.

Pilt: Lonna Ants

ni. Oleme viil anesit ja küülikit pidänu, a nüid toove kohaligu jahimehe mõtssigu ja kaljukitsi, lihapuudust ei ole. Päälegi tahave egäsugutse puu- ja juurvillä kah süümist.

Mida ispaanlase esi sööve? Miut panni imesteme, et siin egäl aasteaal pallu veriorsti süvväs, esiki suppi tetäs sellest. Apukapsttit tetä või liha suitsute nemä ei mõista, a nende vinnutetu liha värskes saia vahel om oodakus vägä ää. Nende saiategemise kuntsi võis Abja pagari küll omas võtta. Sii poole miitre pikune rõbe koorege ja omaperäse maiguge sai om nõnda ää, et võip värskelt peris pallalt süvva. Ainumas ädä, et tõisel päeval ta nõnda ää enämb ei ole.

Kas veini tetäs ja juvvas kõvaste? Vein om mahlast odavemp ja viinamarja lääve meil kik mahlas. Veini rüüpäve söögi alla ütten lavvan nii politseinik ku autujuht, sest kuni 0,8 romilli om lubatu. A nemä mõistave veini man mõnulde, mitte ei juu täüs. Kindlaste om kohalike sean mõni joodik kah, a mia neid küll seinä veeren magamen või tuigerdemen ei ole nännu.

Miandse inimese nii ispaanlase om? Na om suure koera- ja kassipidäje. Koroona aal ollive

piirangu Eestige kõrvuten range, tänäve tühjä, pallalt kige lähempese puudi võis minna. A oma lemmikluuma võis jaluteme viia ja sedäsi tekkusi uus rahatiinmise võimalus – akati koeri laenuteme. Baarin võis mõni inime iki istu, a mägeden matkate es lubate. Latsi om vällan väha näta, küll aga vanembitege kohvikiden.

Ispaanlase armasteve egäl puul ja egä põhjusege pidu pidäde ja sedä muduki suure kärtsu ja mürtsuge. Vana-aasteõhtu paugutemine käip uvve aaste keskpäeväni, kik kotusse om tossu ja vingu täüs. Muduki ei või egäsuguste pühäkide aus paugutemisege kokku oida ja neid jakkup siin ullupöörä pallu. Ispaanlase mõistave vägä äste süvva tetä, a pakse inimesi om siin arva näta. Ommuku tõusuve viie-kuvve paiku ja joo-ve kohvi paari küpsissege. Kell kümme ei ole mõtet üttegi asja aame minna, sis süvväs tunn aiga ommukuoodet, rüübätes kohvi või laasike veini ja kõneldes uudisit. Keskpäevän, kige kuumempel aal, minnas baari, peetes siestat, süvväs väha rohkemp, tetäs väike uinak ja minnas jälle tüüle. Tunnist pikemp õhtusüük, kus kõtt täüs süvväs, akkap ütetoisku paiku. Peräst minnas viil vällä jaluteme ja muduki ei saa baarin puhkame-de jättä. Egä vist asjate ei arvate,

et ispaanlase om kige vähemp magav rahvas mailman. Taolise eluge olli akatusen raske arjude.

Kas sääl pääle süümise-juumise iki sporti kah tetäs? Iki tulepette, et ommuku mõni vanapaar kepige kõmberden kümne kilumiitre kauguselt külast mede manu jõvva, pererahvage juttu aaden raasike puhkap ja kärmeste tagasi akkap astme. Tihitpääle om kik pere ütten penige latsin. Matkamist teeve noore ja vana. Noore kimave viil ratastege, iki üttest mäest üles ja tõisest alla. Ärvävitluse vaatsi kah ära. Ku neli ärgä ollive obesteste mineme veetu, läitsi mia kah ära, es taha verd rohkemp näta. Mede külan toimup viil ärväjuuskmine, a kõrvan külan peetes tomatiseoda. Selle jaos kulup mitu suurt aututäit tomatit.

Aaviidust paistap sääl tubliste oleme. A tüü? Meil arvates, et egä lõunemaa inimese suurt tüüd tetä ei viisi, et tahave siestat või pidu pidäde. Peris sedäsi sii ei ole. Ku mõtelde, ku raske mäekülle pääl väiksit kivitsit põllulappe aride om, ja vaadete neid maapinna uhtmise vastu ehitet kiviaidu, sis piap küll mütsi maha võtme. Tõsi, tüüd miildip neile rohkemp kamban tetä, mõnel ei tule tüü ütsinte kohe mitte kudagi vällä.

Kas siul om joba ispaania kiil selge? Ispaanias om suur riik suure luudusliku erinevuse ja rikka aaluuge. Siin kõneltes õige mitut kiilt. Ispaanias kiil om ametlik kogu riigin. Pääle selle om mitmit tõisi kiili, mis om oma kandin asja-aamise keeles. Mia kõnele kohalikege eesti keelen. Vahel ütlev *si, si* kah sekkä, sis nemä kõneleve ja vehive oma kümme minutit, kaalusteve ja om õnneliku, et saive sisuka jutu ära ajja. A kõnelte neile miildip ja äste kipeste kah viil, nagu oles tuli takun.

Kas mulkel oles midägi ispaanlaste käest õppi? Oma vanempide austemine ja nende man käümine om ispaanlastel veren. Ei ole aruldane, ku pühäde aal käüp terve suguselts mägeden kaugide esivanempide elukotusse varemiden telkmen ja meenutemen. Sugulase oiave äste kokku. Medel akkap sii ilus komme kadume.

Miu arust võis mulgi kah kaia oma pidusit väiksempe viina ja süldige tetä, rohkemp jala oma iluside põlde ja mõtse vahel kõndi ja võhivõõrage ku ää sõbrage kõnelde ning suurembe tüü üttenkuun ära tetä, nigu vanast tetti. Sedäsi om elu pallu lõbusemp ja ilusemp.

Antsuge kõnel Ilves Kristi

Nalla kah

Esä tiip kilukarbi valla ja sellätep tilliksele Ellale, kes nõnapiidi man vahip: "Vaate, nii tillikse kala om kilu. Meren om viil pallu suuri kalu, kes neid sööve."

"A kudas nii suure kala kilukarbi valla saave?" uurip Ella.

Juku om poodin jäätust ostman.

Kaupmiis: "Juku, anna miule viil viiskümmend senti – täembesest om jäätuse ind kallimb."

Juku: "Olgu pääle. Ma võta sis üte eiläte jäätuse."

Kaits kärbläst om resturaanin. Tulep ettekandje ja küsüp, mes neile tuvva.

"Miule sõnnikut ja sibulit!" tellip üits kärbläne.

"Miule pallald sõnnikut, mia ei saa täembe sibulit võtta, mul om õhtu üte reilige kokkusaamine," lausup tõine.

Ats tulep koolist kodu, omal silm sinine. Emä uurip, kudas sii juhtusi.

"Ah, Ets panni mulle jala ette, ma viruti talle ranitsege ja sis läits kakeluses: ma andsi talle üte tohlaku vastu nõna ja temä lei ruskage miule siia silmä ala."

"A kas te lepside peräst iki iluste ärä kah?"

"Mesjaos? Me ei ole ju tülin ollugi!" imestep Ats.

Mulgi naene läöp kopsuädäge tohtre manu ja sii soovitep tal mereõhku engäte.

Naene kõnelep selle jutu kodun mihele ärä.

Tõine ommuku seisäp miis naise sängü ihen ja lehvitep talle eeringe tuuld.

Tule, tii tutvust mulgi keele ja kultuurige!

Abja murdering

Kaits kõrda kuun tõisibelt kell 16 Abja kultuurimajan. Õpetep Laande Alli. Kokkusaamise 8. ja 15. oktoobrel.

Küsi manu tel 523 9232,
e-post alli.laande@gmail.com.

Lilli murdering

Kaits kõrda kuun nelläbelt kell 18 Lilli külämajan. Kokkusaamise 3. ja 10. oktoobrel. Õpetep Laande Alli.

Küsi manu tel 523 9232,
e-post alli.laande@gmail.com.

Tarvastu murdering

Kaits kõrda kuun kolmabeld kell 15 Mustla pääl Tarvastu käsitüükoan. Õpetep Ilves Kristi.

Küsi manu tel 5344 8176,
e-post kristi2205@gmail.com.

Tõrva murdering

Kaits kõrda kuun riideld kell 16 Tõrva raamatukogun. Õpetep Ilves Kristi.

Küsi manu tel 5344 8176,
e-post kristi2205@gmail.com.

Mulgi keele ja kultuuri koolitus

Koolitusele om oodet kuulmeistre, lasteaiäpöpeteje, ammatnigu, kultuuritüüteje, ettevõtje ja kik tõise, kel võip täadmisi mulgi keelest ja kultuurist vaja minna. Kokkusaamise kõrd kuun kell 14.00-17.30 Mulgimaa eri kanten. Keväde saap tunnistuse kah! Õpeteje Laande Alli ja Ilves Kristi.

Kokkusaamine 16. oktoobrel Tarvastu käsitüükoan. Uuri täadust ja anna ende tulekust 15. oktoobres täädä kristi2205@gmail.com või tel 5344 8176.

Ku keeletunni om pääle akanu, võetes uvilisi ildamb kah manu!

Mulgi keele ja kultuuri õpmine om osalistel ilma rahatel!

Mulgi keele õpmist kamandep Mulgi Kultuuri Instituut, rahage avitep Eesti Rahvakultuuri Keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetemise meede.

www.mulgimaa.ee

Latsela

Kudas kuu vaeselatse ärä päst

Elli kõrd tüdruk, kel es ole emä egä esä – ta olli vaenelaits. Sii naene, kelle man ta elli, olli väege kuri. Ta saat latsesse üüse vii perrä. Vesi tulli tuvva allikust, mes olli mõtsa sihen. Tii selle alliku manu olli libev ja mudane. Latseke läits, kaits pangi käe otsan.

Ku ta nende pangege lätte mant tulli, sis ta libast ja sätte maha. Viipangi lätsive kah ümmer. Ta ai ennest püsti ja läits uvveste vii perrä, a olli joba kangeste väsunü. Enämb es jõvva.

Võtt üte pangi ütte kätte ja tõise tõise kätte ja akas iki kodu poole tuleme.

Tüdruk näi, et kuu paistap ja akas palleme: "Kuuke, kuuke, võta miu ende manu!"

Ja tulligi kuu päält valgusejutt maa pääle. Tüdruk ast üten pangege sedä pidi üles.

Egä kõrd, ku om täiskuu ja sia vaatet kuu poole, sis näet sääl sedä pangege tüdrukut.

Sedäsi päst kuu vaeselatse ärä.

Eesti rahvajutt

Värvi kuu ja tähe iluste ärä!

Ruute sissi om ärä paetet 10 seppä: KIIGUS (sepp – kiigutegije), PÜTIS (sepp – puunõude tegije), POTIS (sepp – ahju- ja liiditegije), KÜBÄR (sepp – kübäretegije), KARRAS (sepp – plekksepp), PARK (sepp – nahaparkje), KENG (sepp – kingsepp), MÜÜRIS (sepp – müüriladuja), LAASIS (sepp – klaassepp), LEKIS (sepp – plekksepp).

Otsi vällä! Loe edes- ja tagaspidi, alt üles, ülevest alla ja viltu kah!

Õ	S	G	K	M	P	J	Ö	N	I
G	I	O	Ö	A	A	M	A	V	K
M	S	E	S	I	R	Ü	Ü	M	Ö
S	A	Ä	M	Ä	K	R	T	N	P
I	A	G	B	R	S	H	A	Ö	Ö
T	L	Ü	D	Ü	M	B	V	S	M
O	K	M	Ö	S	U	G	I	I	K
P	L	E	K	I	S	O	M	T	Ä
Ü	V	U	N	O	K	D	P	Ü	I
I	M	H	S	G	D	Ä	E	P	H

Sääjä sõna õigeste rivvi, sis saat üte vanasõna!

NÄLG KÄE RÜPEN SEL KÖTUN KEL.

23. detsembreni 2024 oodetes mulgikiilsit luuletusi ja jutte Pent Nurmekunna nimelise võisteluse pääle

MÄRGUSÕNAGE VARUSTET VÕISTELUSETÜÜ SAATA AADRESSI PÄÄLE MULGI VALD, ABJA-PALUOJA, 69403, MULGI VALLAVALITSUS VÕI E-POSTIGE PEETER@MULGIVALD.EE. MANU PANNA AUTURI ANDME.

ÜITS INIME VÕIP SAATA 1-5 LUULETUST JA KUNI KATE LEHEKÜLLE PIKUTSE JUTU.

PENT NURMEKUND
16.12.1906-28.12.1996

Mulgi Kultuuri Instituudi välläanne Üitsainus Mulgimaa

Aalehe välländmist toeteve Eesti Ravakultuuri Keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetemise abinõu, Tõrva, Mulgi ja Viljandi vald.

Toimetus:

e-post: kristi@mulgimaa.ee

toimendei: Kristi Ilves, tel 5344 8176

Toimendusel om voli kirjatükke parande ja lühembes tetä.